

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Цонко Тодоров Узунов, д.м.

Член на научно жури, назначено със заповед № Р-109-396/22.11.2019 г.

на Ректора на МУ – Варна

Относно: дисертационния труд на д-р **Майя Деянова Колева** – асистент към катедрата по Консервативно зъболечение и орална патология, Факултет по Дентална медицина – МУ – Варна.

На тема: „Зъбна ерозия – епидемиология, клинични особености, лечение и профилактика на ранните стадии.“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по медицина.

Дисертационният труд е написан на 217 страници и включва 70 таблици и 79 фигури и 8 приложения. Съгласно приетите изисквания, предложеният за рецензия труд съдържа: въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати, обсъждане, изводи.

Актуалност на разработения проблем

В дисертационният труд е поставен за разрешаване актуален клиничен проблем в денталната медицина – лечение на зъбната ерозия.

Важността на разработения в дисертацията проблем дава основание за провеждане на сравнителни експериментални и клинични изследвания за проучване разпространението, етиологичните, клиничните и диференциално-диагностичните особености на ранните стадии на зъбната ерозия.

Проведени са експериментални *in vitro* и *in vivo* изследвания за установяване влиянието на слюнката и нейните качества в патогенезата на зъбната ерозия.

Проучване на методите за реминерализираща терапия със съвременни средства, които да се използват в клиничната практика.

Темата на дисертацията е актуална и насочена към разрешаване на важни клинични проблеми в съвременната дентална практика.

Характеристика на литературния обзор

Литературният обзор се състои от 48 страници. Литературните източници са 333, от които 19 на кирилица и 314 на латиница.

В литературния обзор д-р Колева е представила информация за проблемите на съвременната дентална медицина при лечението на зъбната ерозия.

Аналитично и критично са представени постиженията при профилактика и лечение на зъбната ерозия.

Представената информация в литературния обзор показва добро познаване на поставения за разрешаване проблем.

Д-р Колева задълбочено и точно обосновава целта и задачите в дисертационния труд.

Цел и задачи на дисертацията

Целта е да се проведат проучвания на разпространението, етиологичните, клиничните и диференциално – диагностичните особености на ранните стадии на зъбната ерозия. Да се проведат експериментални изследвания за установяване влиянието на слюнката в патогенезата на зъбната ерозия. Проучване на ефективността на методите на реминерализираща терапия със съвременни средства.

Формулирани са шест основни задачи. Те са формулирани точно и са съобразени с поставената цел на дисертационния труд.

Материал и методи

Разработването на формулираните задачи в дисертацията е постигнато с провеждане на съвременни експериментални методи.

По първа задача е проведено моментно аналитично епидемиологично проучване на зъбно ерозио при 332 пълнолетни пациенти (166 мъже и 166 жени) на територията на гр. Варна по пряка индивидуална карта. Анализирани са получените резултати по две отделни системи прилагани за класификация на ерозивни дефекти. Изследвани са рН и други характеристики на стимулирана и нестимулирана слюнка на 52 пациента с ерозио, и 52 пациента без ерозио.

На 72 интактни екстрахирани премолари с експериментално предизвикана начална емайлова лезия са проследени процедури за реминерализация.

Създадено е приспособление за клинично приложение на електрофореза и фонофореза на реминерализиращи гелове в твърдите зъбни тъкани при пациенти със зъбно ерозио.

Въз основа експерименталните и клинични проучвания е създаден клиничен протокол за превантивно - лечебни мерки за пациенти със зъбно ерозио.

Резултати и обсъждане

Получените резултати са представени чрез таблици, диаграми и снимки.

Направена е статистическа обработка на получените резултати.

Обсъжданията на получените резултати са задълбочени и аналитични.

Направените 24 извода са конкретни и ясни, като някои от тях могат да бъдат обединени.

Приноси

Приносите от разработения труд са представени в две групи:

- **приноси с оригинален характер**
- **приноси с потвърдителен характер**

Внимание заслужават следните приноси с оригинален характер.

1. Във връзка със скрининга на зъбната ерозия са изготвени два протокола за клиничната практика - „*Клиничен протокол за преглед и диагностика на зъбната ерозия*“ и „*Протокол за превантивно-лечебни мерки на пациенти със зъбна ерозия*“ с цел оптимизиране работата на денталния лекар и увеличаване информираността на пациентите относно мерките за превенция и лечение на зъбната ерозия.
2. За първи път по собствен оригинален дизайн са създадени 2 индивидуални приспособления, осигуряващи затворено пространство запълнено с реминерализиращи гелове около увредените зъби, които се използват за многократно клинично приложение на фонофореза и апликация, при провеждане на интраорална реминерализираща терапия.
3. Експериментално доказано е ефективното и едновременно въвеждане на калциеви и хидроксилapatитни частички чрез фонофореза и апликация в деминерализираните, киселинно увредени зъбни повърхности и осигуряването на тяхната реминерализация.

Автореферат

Авторефератът е представен съгласно изискванията на закона за научните степени и звания и представя коректно и точно съдържанието и изводите на дисертационния труд.

Заклучение

Настоящият дисертационен труд е завършено проучване и съдържа експериментални и клинично-приложни резултати, част от които имат оригинален характер. Той е резултат на сериозна научно-изследователска и практическа работа.

Дисертантът познава проблема на съвременно научно ниво. Прецизно интерпретира получените резултати и извежда адекватни научни изводи за денталната медицина. Представените резултати в дисертационния труд, както и материалите, свързани с него, напълно отговарят на изискванията на ЗВО, закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото приложение, както и правилника на МУ – Варна за придобиване на образователно-научна степен „Доктор“.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да оценят по достойнство и присъдят образователно-научна степен „Доктор“ на д-р Майя Деянова Колева.

24.02.2020 г
София

Проф. д-р Ц. Узунов, д.м.

